

Sygn. akt VIII Ka 323/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Wasiluk– spr.

Sędziowie: SO Marzanna Chojnowska

SR del. Beata Maria Wołosik

Protokolant: Agnieszka Malewska

przy udziale Prokuratora Elżbiety Korwell

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2013 roku

sprawy P. M. oskarżonego z art. 178a § 4 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z dnia 25 lutego 2013 roku, sygn. akt II K 374/12,

I. Wyrok w zaskarżonej części zmienia w ten sposób, że na mocy art. 69 § 1, 2 i 4 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności warunkowo zawiesza oskarżonemu P. M. na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata.

II. W pozostałym zakresie wyrok w zaskarżonej części utrzymuje w mocy.

III. Zwalnia oskarżonego od ponoszenia opłaty i ponoszenia pozostałych kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

P. M. został oskarżony o to, że:

w dniu 19 czerwca 2012 r. około godziny 13:00 w miejscowości (...)gm. (...)na drodze publicznej kierował samochodem osobowym marki (...)o nr rej. (...)będąc w stanie nietrzeźwości (1,77 mg/dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu) w trakcie obowiązującego zakazu sądowego sygn. akt VII K 346/10 prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerów, orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VII Wydział Karny w Hajnówce,

tj. o czyn z art. 178a § 4 kk

Wyrokiem z dnia 25 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim oskarżonego P. M. w ramach zarzucanego mu czynu uznał za winnego tego, że w dniu 19 czerwca 2012 r. około godziny 13:00 w miejscowości (...)gm. (...), na drodze publicznej kierował samochodem osobowym marki (...)o nr rej. (...)znajdując się w stanie nietrzeźwości tj. posiadając 1,77 mg/dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu i czynu tego dopuścił się w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerów orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim w sprawie sygn. akt VII K 346/10 w związku ze skazaniem za przestępstwo tj. popełnienia czynu z art. 178a § 4 kk i za to na mocy art. 178a § 4 kk skazał go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 42 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 4 (czterech) lat.

Na mocy art. 49 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 500 (pięćset) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Na mocy art. 50 kk orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie jego odpisu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta w (...) przez okres 1 (jednego) miesiąca.

Zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120 złotych tytułem opłaty oraz kwotę 446,82 złotych tytułem pozostałych kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego P. M.. Na mocy art. 425 § 1 i 2 kpk i art. 444 kpk zaskarżył ten wyrok w części tj. w zakresie orzeczonej kary pozbawienia wolności i środka karnego. Na mocy art. 427 § 1 i 2 kpk oraz art. 438 pkt 1 i 4 kpk wyrokowi temu zarzucił:

1. rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary, wyrażającą się w wymierzeniu mu kary sześciu miesięcy bezwzględnego pozbawienia wolności, co pozostaje w sprzeczności z ustawowymi dyrektywami wymiaru kary, a w szczególności z pominięciem uwzględnienia zachowania sprawcy, jego właściwości i warunków osobistych, sposobu życia przed popełnieniem przestępstwa, młodego wieku, których to uwzględnienie prowadzić winno do postawienia pozytywnej prognozy kryminologicznej i orzeczenia kary o innym, nieizolacyjnym charakterze,
2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 69 § 1, 2 i 4 kk poprzez ich niezastosowanie, a tym samym wymierzenie kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania na okres próby.

Powołując się na powyższe zarzuty, obrońca oskarżonego wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego jest zasadna choć jedynie w części.

Sąd I instancji przeprowadził postępowanie w sposób wszechstronny, ustalił stan faktyczny w sposób nie budzący zastrzeżeń, a na jego podstawie wyprowadził prawidłowy wniosek o odpowiedzialności karnej oskarżonego za zarzucany mu czyn. Kwestia ta na etapie postępowania odwoławczego pozostawała bezsporna, bowiem zarzuty obrońcy koncentrowały się na wymierzonej oskarżonemu karze.

Kontrola odwoławcza zaskarżonego wyroku w kwestionowanej części w świetle ujawnionych w toku rozprawy głównej okoliczności doprowadziła Sąd Okręgowy do uznania częściowej zasadności argumentacji obrońcy oskarżonego. Zgodzić się bowiem należy ze skarżącym, że w warunkach tej sprawy orzeczona wobec oskarżonego kara pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania jest nadmiernie surową.

Podkreślenia wymaga, że ustawodawca wyraźnie hołduje zasadzie preferencji kar nieizolacyjnych (zasada ultima ratio bezwarunkowej kary pozbawienia wolności). Każdorazowo wszechstronnego rozważenia wymaga zatem - przy uwzględnieniu specyficznych uwarunkowań właściwych każdej sprawie - czy istotnie konieczna jest izolacja sprawcy od społeczeństwa i czy nie zachodzą szczególne względy eliminujące taką potrzebę.

Podstawową przesłanką stosowania warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary jest przekonanie sądu, że takie orzeczenie kary jest wystarczające dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa. Przekonanie to ma być oparte przede wszystkim na podstawie sprawcy, jego właściwościach i warunkach osobistych, dotychczasowym sposobie życia oraz zachowaniu się po popełnieniu przestępstwa. Oczywiście jak stanowi art. 69 § 4 kk względem sprawcy przestępstwa określonego w art. 178a § 4 kk, Sąd

może warunkowo zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Jednakże Sąd Okręgowy - odmiennie niż Sąd I instancji - uznał, że taka sytuacja zachodzi w przedmiotowej sprawie.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy, wskazać trzeba, że warunki osobiste oskarżonego tj. konieczność opieki nad rodzicami i udzielenia im pomocy (którą może zapewnić tylko oskarżony), fakt, iż prowadzi on gospodarstwo rolne, a nadto zobowiązany jest do spłaty kredytów stanowią istotne czynniki, jakie winien uwzględnić Sąd przy ferowaniu rozstrzygnięcia. Także dotychczasowy sposób życia oskarżonego stanowi w niniejszej sprawie okoliczność przemawiającą na jego korzyść – był on dotychczas karany tylko jeden raz, za czyn z art. 178 a § 2 kk, przy czym skazanie miało miejsce w czerwcu 2010 r. Poza tym incydentem oskarżony prowadzi ustabilizowany tryb życia, pracuje na gospodarstwie rolnym i wykonuje prace dorywcze. Nie można zatem zgodzić się ze stwierdzeniem, iż stopień demoralizacji oskarżonego jest na tyle znaczny, że przemawia za koniecznością izolacji go od społeczeństwa.

Wskazania równocześnie wymaga, że z samego faktu uprzedniej karalności nie można wyprowadzać negatywnych wniosków co do prognozy kryminologicznej – poprzednie skazanie nie wyklucza w każdym przypadku pozytywnej prognozy kryminologicznej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 r., III KK 198/11, LEX 1109319). Taka szczególna sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie.

Niezależnie od tego co powiedziano zdaniem Sądu Okręgowego, by osiągnąć cele procesu karnego i wdrożyć sprawcę do przestrzegania porządku prawnego zasadne jest stosowanie pewnej gradacji kar. Z akt sprawy wynika zaś, że oskarżony był karany za czyn z art. 178 a § 2 kk na karę ograniczenia wolności, przy czym skazanie miało miejsce w czerwcu 2010 r. Obecnie zaś oskarżony został skazany na karę pozbawienia wolności, a zatem niewątpliwie karę surowszą. Winno mu to uzmysłwić naganność zachowania, którego się dopuścił, a jednocześnie stanowić dla niego bodziec do zmiany stosunku do obowiązujących przepisów, bowiem w razie kolejnych zachowań stanowiących naruszenie prawa oskarżony winien liczyć się z dalej idącymi sankcjami.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy uznał, że orzeczona kara w wymiarze 6 miesięcy pozbawienia wolności - która niewątpliwie należycie odzwierciedla znaczny stopień winy i znaczy stopień społecznej szkodliwości czynu - ale z zastosowaniem dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia jej wykonania spełni cele prewencji indywidualnej i generalnej, a także będzie karą sprawiedliwą. W ocenie Sądu oskarżony zasługuje na jeszcze jedną szansę, a proces jego resocjalizacji może być skutecznie realizowany w warunkach wolnościowych podczas okresu próby, oznaczonego na stosunkowo długi czas tj. 3 lata. Będzie to okres odpowiedni, by zweryfikować postawioną wobec oskarżonego pozytywną prognozę kryminologiczną. Perspektywa ewentualnego zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności winna zmobilizować oskarżonego do przestrzegania prawa.

W związku z tym Sąd Okręgowy uznał trafność argumentacji autora apelacji w omówionym zakresie, a tym samym dokonał zmiany zaskarżonego wyroku poprzez zawieszenie wykonania orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 3 lata.

Natomiast zastrzeżeń Sądu Okręgowego nie budzi żaden z orzeczonych wobec oskarżonego środków karnych (odwołujący się nie sprecyzował, zastosowanie którego z nich wobec oskarżonego kwestionuje).

Wzmocnienie dolegliwości orzeczonej kary, jak i uzmysłowienie oskarżonemu P. M. naganności jego zachowania wymagało orzeczenia środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Stanowi on dla oskarżonego realną dolegliwość, a orzeczenie go na okres czterech lat nie może być uznane za zbyt długi okres jeżeli zważyć, że oskarżony po raz kolejny prowadził pojazd w stanie nietrzeźwości. Zaznaczyć też trzeba, że uprzednio orzeczony w sprawie VII K 346/10 Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim środek karny zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych i rowerów na okres 2 lat, nie skłonił P. M. do refleksji i zmiany zachowań. Dodatkowo stężenie alkoholu w wydychanym przez oskarżonego powietrzu było znaczne, a oskarżony prowadził pojazd około południa. Tym samym stworzył realne zagrożenie bezpieczeństwa innych uczestników ruchu drogowego. Lekceważąca postawa oskarżonego wobec fundamentalnych zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, uzasadniała faktyczne wyeliminowanie go z grona osób prowadzących pojazdy mechaniczne na odpowiednio dłuższy okres.

Także środki karne w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 500 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej i podanie wyroku do publicznej wiadomości na okres 1 miesiąca zyskały aprobatę Sądu Okręgowego. Stanowisko Sądu I instancji jest w tym zakresie odpowiednio uargumentowane i Sąd Okręgowy w pełni je podziela. Ich zastosowanie wobec oskarżonego P. M. nie może być uznane za nadmiernie surowe. Składają się one na kompleksową sankcję, której kształt winien ugruntować tak w oskarżonym jak i w społeczeństwie przekonanie o naganności prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości oraz o właściwej represji karnej za tego rodzaju niedopuszczalne zachowanie.

Mając na uwadze powyższe, nie znajdując innych uchybień zaskarżonego orzeczenia, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Sąd zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze z uwagi na zasady słuszności na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk.